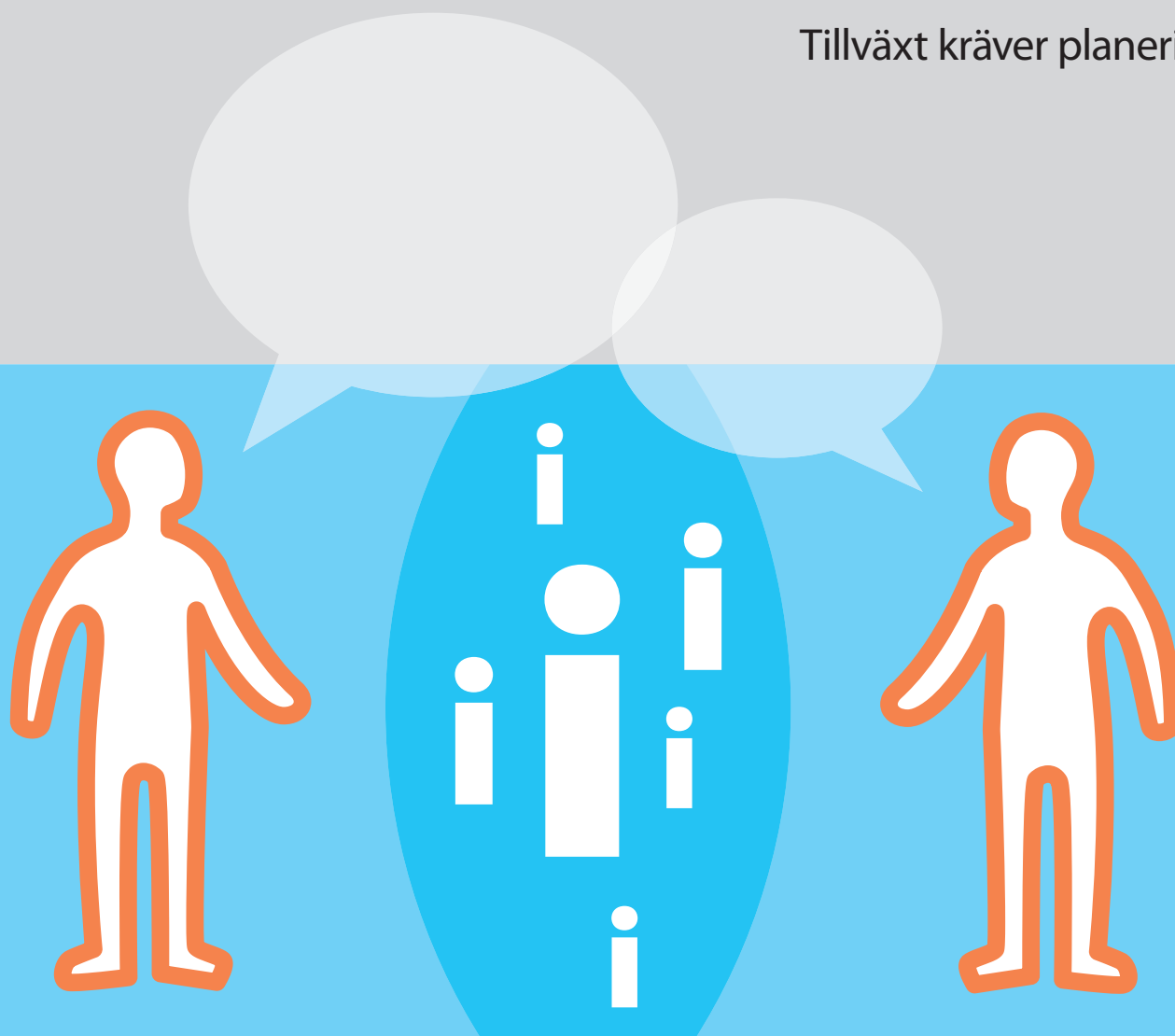

Dialogseminarium för stärkt samverkan

Tillväxt kräver planering

Dialogseminarium för stärkt samverkan

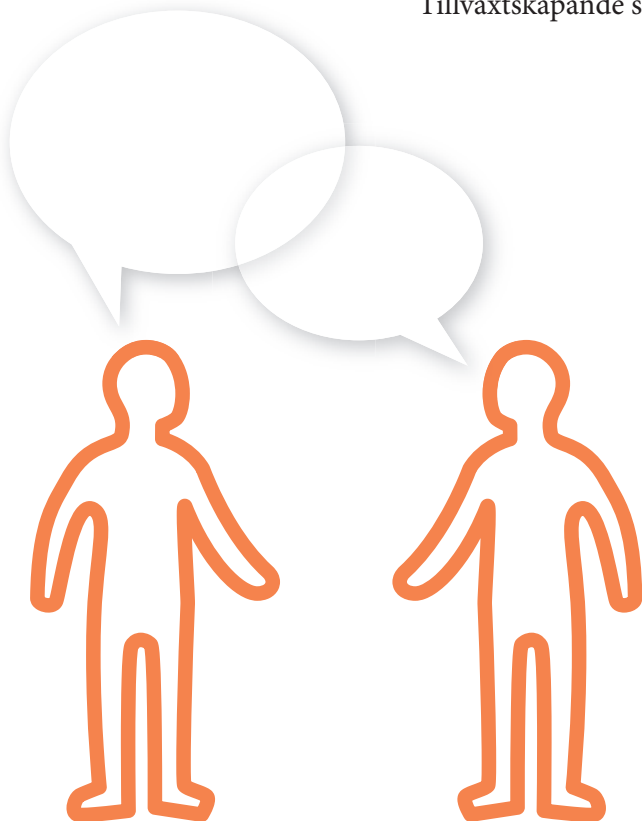
Ett konkurrenskraftigt näringsliv är en förutsättning för en stark regional utveckling i hela landet. Samtidigt är planeringen av den fysiska miljön alltmer betydelsefull för näringslivets möjligheter att utvecklas. Tillsammans med landets regioner har Boverket och Tillväxtverket arbetat för att bättre knyta samman det regionala tillväxtarbetet med fysisk samhällsplanering.

De regionala dialogseminarierna har genomförts i syfte att utveckla samordningen av viktiga regionala utvecklingsprocesser bland annat genom att:

- Stärka kunskapen om samhällsplaneringens betydelse för hållbar tillväxt och näringslivsutveckling.
- Starta processer som regionerna kan vidareutveckla.

I denna publikation presenteras en sammanställning av artiklar och intervjuer från de regionala dialogseminarier som genomförts under 2014 och 2015.

Boverket och Tillväxtverket har erbjudit stöd till regionalt tillväxtansvariga för att arrangera dialogseminarium Inom programmet ”Tillväxtskapande samhällsplanering”.

Region Östergötland kraftsamlar för ett konkurrenskraftigt näringsliv

Dialogseminariet i Linköping gav Östergötlands samhällsplanerare och näringsutvecklare tillfälle till samtal och kunskapsutbyte, men också inspiration och nya infallsvinklar i det fortsatta arbetet för samordning och utvecklingskraft i regionen.

I januari 2015 bildade Landstinget i Östergötland, tillsammans med Regionförbundet Östsam, *Region Östergötland*. Förutom att fortsätta driva hälso- och sjukvård samordnar den nya regionen insatser för länets utveckling och tillväxt.

– Detta ger oss en ny möjlighet att bli en starkare och tydligare samverkanspart både i relation till kommunerna och till stat och näringsliv, konstaterade Peter Larsson, ansvarig för regionens näringslivsutveckling.

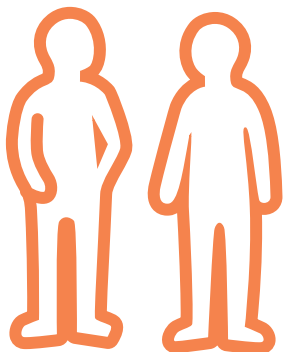
Ett dynamiskt näringsliv med växande företag och nyföretagande är avgörande för regionens utveckling. Idag finns goda möjligheter till det i Linköping och Norrköping där det finns universitet, högutbildad arbetskraft och attraktiva livsmiljöer. Utmaningen är att på sikt få en stark näringsutveckling i hela regionen samt dra nytta av de styrkor och förmågor som bygger på den regionala strategin för smart och hållbar tillväxt. Det innebär stora behov av attraktiva boendemiljöer, ett väl fungerande transportsystem, god samhälllig service och effektiva beslutsprocesser.

– För att nå de målen behöver vi gemensamt komma fram till vad som påverkar den regionala utvecklingen, sa regionplanerare Johan Mases. Ett dialogseminarium som detta har därför stor betydelse. Externa föreläsare ger oss också möjlighet att lyfta blicken och få nya infallsvinklar på det som vi jobbar med till vardags.

Globaliseringen påverkar

Tillväxt kräver planering. Men hur planerar man i en regional ekonomi när en allt större andel av världens ekonomiska aktiviteter utförs i produktionskedjor som spänner över flera länder – så kallade globala värdekedjor? Globalt spridd ekonomisk aktivitet har länge varit centralt för svensk tillväxt, men genom teknologisk och politisk utveckling har spridningen nu nått en sådan nivå att produkter och även företagens nationalitet börjar suddas ut.

– Det räcker inte längre med att tänka att vad som är bra för Volvo är bra för Sverige, menade Pär Hansson, analytiker vid statliga *Tillväxtanalys*. Det är vad som sker i Sverige som är av intresse, snarare än vem som äger företagen.

Pär Hansson underströk vikten av att enskilda regioner utformar sina näringspolitiska strategier med kunskap om produktionen av varor och tjänster och vilken position Sverige har i de globala värdekedjorna. Men det finns inte några enkla rekommendationer för Sveriges regioner. Tillväxt- och innovationspolitiken bör snarare formuleras med utgångspunkt i kombinationer av åtgärder och insatser.

– Det är viktigt med fortsatta och långsiktiga satsningar på forskning, utveckling och kompetenshöjande verksamhet, men också att regelsystem utformas så att de inte förhindrar framväxten av nya innovativa företag, framhöll Pär Hansson.

Vikten av dynamiska strategier

Har samhällsplanerare nytta av att titta närmare på konjunkturutvecklingen i ett regionalt perspektiv? Lena Sellgren, chefsanalytiker på Nordea, hade ingen skarp prognos för region Östergötland, men presenterade generellt en positiv bild av regionen. En stark tillväxt sker nu på bred front i riket. Om nuvarande trender fortsätter kommer tjänstesektorn att expandera ytterligare. Detta sker framför allt i storstadsregionerna men även i län som har stora universitets- och högskoleorter, som till exempel Linköping. Framtiden innebär en ökad branschvis specialisering och en koncentration geografiskt som sannolikt kommer att gynna de regioner som redan idag har en stark ställning. Det innebär att arbetskraften kommer att flytta till de mer expansiva regionerna.

I Östergötland är arbetslösheten något högre jämfört med riket som helhet. Att arbetslösheten har varit högre än i riket under en längre period tyder på ett strukturellt problem, konstaterade Lena Sellgren. Därför är det viktigt med dynamiska strategier i regionen, likaså en effektiv matchning på arbetsmarknaden. Där tillväxten är snabbast kommer också jobben.

Vad kan samhällsplanerare göra för att understödja utvecklingen regionalt?

Den fortsatta snabba urbaniseringen ställer krav på ökat bostadsbyggande och förbättrad infrastruktur, framhöll Lena Sellgren.

– Ta tillvara på den goda utvecklingen i regionen och håll grytan kokande. Se till att det finns goda förutsättningar för investeringar när det gäller dessa områden. Se också till att ni verkligen jobbar tillsammans som en region. Tro på de egna förutsättningarna, var stolta över dem och bygg vidare på Region Östergötlands unika egenskaper.

Tre röster om seminariet

JOHAN MALMBERG – UTVECKLINGSCHEF I FINSPÅNGS KOMMUN

”Dialog, samverkan och förståelse för varandras frågor är viktigt för att skapa ett starkt näringsliv och ökad sysselsättning. Men också att ständigt analysera var vi befinner oss och vilken roll vi vill spela i ett nationellt och internationellt perspektiv.

Det är viktigt för Finspång att fortsätta att vara en tydlig regional aktör. Det är ett tydligt budskap från vår ledning och något som vi ständigt pratar om. Jag kommer att säkra att vi finns med i så många sammanhang som möjligt och att vi tydligt bidrar samt ger vårt perspektiv på våra gemensamma utmaningar och möjligheter.

Rent konkret är infrastrukturfrågan för mig den viktigaste just nu. Ostlänken, en otrolig tillväxtchans för länet, är väldigt närvarande i alla diskussioner (se faktaruta om Ostlänken på sidan 14). Ur ett Finspångperspektiv är riksväg 51 och länken mellan Östergötland och Örebro också mycket angelägen.”

BARBRO MELLQVIST – NÄRINGSLIVSSAMORDNARE I SÖDERKÖPINGS KOMMUN:

”En utmaning för Region Östergötland är att få kommunerna i länet att se sig som en del i regionen och att samverka. Finns det en ”östgötsk” identitet, kan vi skapa ett varumärke som vi kan enas kring? Det är viktigt att regionala satsningar både är riktade mot stora företag och mot små – där jobben skapas enligt statistiken.

Nyföretagande inom olika grupper, som till exempel bland flyktingar och stimulans av kvinnors företagande, är en uppgift som kan tas hand om i respektive kommun genom exempelvis NyföretagarCentrum. Men nyföretagande kan också gynnas av ett regionalt perspektiv och samarbeten, till exempel vad gäller utbildningsbehov.

Det är angeläget att lyfta fram den lilla stadens fördelar och kvaliteter i förhållande till närliggande större städer, regionen och övriga landet.”

TOVE HOLMSTRÖM – UTVECKLINGSTRATEG I LINKÖPINGS KOMMUN:

”Östergötland är en tät, liten och komplementär region med ett marknadsunderlag som uppgår till närmare en halv miljon människor. Ökad ekonomisk, kulturell och social integration inom regionen är och kommer att vara viktig.

Som stark regional nod är det viktigt att Linköping fortsätter att utvecklas som kunskapsstad. Både tillväxten i befintliga företag och tillkomsten av nya företag ställer stora krav på både hög och rätt utbildning hos arbetskraften. Linköping har med sitt universitet en stark position och högutbildade invånare, men behöver som många andra kommuner bli ännu bättre på matchningseffektiviteten.

På goda grunder finns det också skäl att anta att det kommer att bli allt viktigare att kunna erbjuda god livskvalitet. För en stad som Linköping är urbaniseringen på många sätt att betrakta som en möjlighet och mycket kraft läggs på stadsutvecklingsfrågor.”

Tillväxt i Jämtlandsstråket gynnar hela regionen

Att satsa på Jämtlandsstråket skapar mervärde även i orter utanför stråket. Det var en samstämmig insikt vid ett seminarium i Östersund den 1 april 2015. Analyser och slutsatser som presenterades under seminariet återkopplade till synpunkter som kommit fram vid tidigare träffar.

Regionrådet Robert Uitto noterade att dagens seminarium hade lockat dubbelt så många deltagare som föregångaren i juni 2014. Han utlovade också svar på många av de frågor och farhågor som kom i dagen för ett knappt år sedan. Bland annat har projektet tonat ned den geografiska avgränsningen och undersökt förhållandet mellan boende, sysselsättning och invånarnas vilja att pendla.

– Nu har vi sakliga argument för att satsningen på Jämtlandsstråket är rätt och att rädslan för utanförskap är överdriven, konstaterade han när dagen var slut.

Men innan dess inledde projektledaren Jan Molde från Region Jämtland Härjedalen med att likna stråket vid ett ”hjärta som pumpar ut det livsviktiga blodet i kroppen”. Som exempel nämnde han hur utbyggnaden av kollektivtrafik i Mälardalen har lyft både Katrineholm och mindre orter runt staden.

God infrastruktur och bra planering

Planarkitekterna Ida Thuresson, Anna Dahlgren och Jenny Jernström från Åre, Krokom och Östersunds kommuner redovisade en studie där de på ett liknande sätt har studerat förutsättningar för stationsnära läge i respektive ort. Analysen presenterades via grafer och kartor, vilka också visade möjliga utvecklingsområden i närheten av tågstationerna.

För att hitta nya områden för stationsnära byggande uppmuntrade planarkitekterna kommunerna att koppla sina översikts- och tillväxtplaner till hela den fysiska planeringen som de – till skillnad från infrastrukturplanering – själva råder över.

Smärtgränsen går vid 45 minuters pendling

Ett av de kunskapsmaterial som tagits fram inom ramen för projektet, visar att människor är beredda att pendla 45 minuter enkel väg till jobbet. Eftersom restiden omfattar tiden från dörr till dörr, räknas också avståndet till hållplatsen och där går gränsen vid 600 meter.

Om avståndet till närmaste hållplats är en kilometer, minskar andelen pendlare med hälften. För att pendling ska vara attraktiv bör det också finnas tillgång affärer och service vid bytespunkterna.

En svårighet med arbetspendling är att många människor börjar och slutar jobba vid olika tider på dygnet. En annan komplikation formulerades av en deltagare i publiken: ”Alla har inte jobb som kan skötas från tåget – även om det finns wifi ombord”.

Markregister och bostadsförmedling

Länet behöver fler invånare och fler bostäder – inte minst för att kunna ta emot invandrare och flyktingar. På frågan om möjligheten att använda tomma bostäder utanför stråket, blev svaret att även detta hänger på tillgänglighet.

För att locka fler människor att flytta till Jämtland diskuterades också gemensamt markregister och gemensam bostadsförmedling. Ett sådant markregister finns bland annat i Karlstadsregionen (fem kommuner) och i Skåne har tio kommuner tillsammans bildat bostadsförmedlingen Boplats Syd.

En gemensam insikt var att ”kommungränserna oftast är ointressanta för den som flyttar till en ny region”.

Tre röster om seminariet

MARIA SÖDERBERG – ORDFÖRANDE I KOMMUNSTYRELSEN, KROKOM KOMMUN

”Det blir allt tydligare att ett gemensamt och väl förankrat målarbete är en förutsättning för att alla ska kunna argumentera för stråket och vad det innebär för hela regionen. Vi bör också samordna arbetet med andra projekt som vi deltar i.”

IDA THURESSON – PLANERINGSARKITEKT, ÅRE KOMMUN

”Fakta om tillgänglighetens betydelse visar att vår tes varit rätt! Nu måste vi hitta former för att fortsätta samarbeta och se till så att alla inblandade kommuner har vilja, incitament, organisation, energi och de resurser som krävs. Dessutom måste beslutsfattare i kommuner och region förstå och driva frågan.”

CAMILLA OLSSON – VISIONSKRAFT, REPRESENTANT FÖR SAMLING NÄRINGSLIV

”Det var spännande att statistiken så tydligt bekräftar att satsningar i infrastruktur ger tillväxt även utanför ”stråket”. Det styrker den tes som Samling näringsliv idag arbetar efter.

Det känns också viktigt att näringslivet nu involveras mer i nästa steg i processen.”

Social hållbarhet är målet för stadsutvecklingen i Skåne

Delaktighet och samarbete. Det är två förutsättningar för en social investeringspolitik som skapar framtidstro. Men för att nå dit krävs nya arbetssätt och nya sorters samtal. Det var några slutsatser vid Region Skånes dialogseminarium i Eslöv den 12 maj 2015.

Seminariet var en del i utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* och visade hur social hållbarhet kan inkluderas i samhällsplanering.

Regionens folkhälsochef Elisabeth Bengtsson inledde med att konstatera att de cirka hundra deltagarna representerade såväl planering och folkhälsa som näringslivsutveckling. Hon konstaterade också att det varje dag flyttar i genomsnitt 45 personer till Skåne, men inflyttningen är ojämnt fördelad. Eftersom många kommuner är små till ytan flyttar människor också ofta mellan kommunerna.

Enligt Länsstyrelsens beräkningar kommer Skåne årligen att ta emot närmare 7 000 flyktingar under de kommande åren. Det bekymrar Elisabet Weber, chef för länsstyrelsens enhet för samhällsplanering, och hennes kollega Gunvor Landqvist, enheten social hållbarhet, eftersom kommundialogen visade brist på billiga bostäder. En bra detaljplan ger inte heller lösningen på problemet.

– En bra bostad är viktig för att ge människor framtidstro och det är därför dags för kommunerna att se över sina riktlinjer för bostadsförsörjning, menade Elisabeth Weber.

Under samtalen med kommunerna noterade Länsstyrelsen också att många unga tvingas bo kvar länge hemma och att de som står utan bostad helst vill bo nära kollektivtrafik, vänner och släktingar. För den som har det ekonomiskt svårt eller är utestängd från bostadsmarknaden erbjuder socialtjänsten i många fall andrahandskontrakt vilket leder till att myndigheten blir en stor hyresvärd.

– För att ändra på det behöver vi värna vårt gamla bostadsbestånd så att fler kan få ett billigt förstahandskontrakt, säger Elisabet Weber och konstaterar att ”vi kan bygga 25000 bostäder i Skåne utan ändra detaljplaner”.

Upprustning i Lindängen skapar jobb

I Malmö finns cirka 30 000 lägenheter i miljonprogramområden och många av dem behöver upprustas. Några finns i stadsdelen Lindängen som har tagit upprustningsbehovet som utgångspunkt för *Bygga-om-dialogen* vars bärande idé är att koppla samman fastighetsinvesteringar och sociala investeringar.

Bjarne Stenquist var under tre år projektledare för dialogen med miljöförvaltningen som bas. Nationalekonomerna Ingvar Nilsson och Anders Wadeskog fick i uppdrag att räkna ut vad samhället kan vinna på att komma till rätta med utanförskap i samhället. De kom fram till att samhället sparar en kostnad på 600 miljoner kronor om 138 personer lyckas ta sig från ett permanent utanförskap i åtta år till innanförskap i åtta år.

För att omsätta denna matematik till praktik, bjöd staden in fastighetsägarna i Lindängen till samtal om en upprustning med sociala förtecken. Utgångspunkten för samtalen var att upprustningen skulle hålla i 40 år, energiförbrukningen halveras och hyrorna hållas på en nivå som de boende har råd att betala. Något som i sin tur kräver ett ledarskap som uppmuntrar samarbete i nya konstellationer: Från attityden ”vi bygger medan AMS tar hand om arbetslöshet” till att ”alla har ett gemensamt ansvar för helheten”.

– Dialogen ledde till att ett av fastighetsbolagen, Trianon, ställde krav på anbudsgivarna i en upphandling. För att få ge anbud skulle arbetslösa hyresgäster från området anställas, säger Bjarne Stenquist, idag på stadskontoret i Malmö.

Eftersom privata företag inte är bundna av lagen om offentlig upphandling kan de ställa vilka krav de vill och det vore, enligt honom, ”dumt att inte utnyttja det”.

– Vi borde inte tillåta att en enda krona i fastighetsinvesteringar *inte* sätter ett socialt avtryck.

I Lindängen skapade fastighetsbolaget Trianon åtta permanenta jobb genom att rekrytera arbetslösa hyresgäster. Samtidigt fick tio personer en tidsbegränsad anställning under ett år. Samarbete mellan fastighetsägare, Arbetsförmedlingen och Individ och familjeomsorgen (ioF) var en viktig del av dialogen. År 2010 slussade IoF i Lindängen ut 23 personer från försörjningsstöd till egen försörjning och år 2014 ökade siffran till 77 personer. Dessutom gick 23 personer från försörjningsstöd till studier.

Andra åtgärder i rätt riktning är att fastighetskontoret i Malmö Stad har rabatterat tomträttsgälden i tio år för att Trianon ska kunna bygga ett nytt bostadshus på en parkeringsplats i Lindängen – mot att 25 procent av de anställda ska rekryteras bland arbetslösa i områden. Huset blir det första nybygget på 37 år i området.

Och framgång föder framgång. Tack vare aktiviteter efter skoltid har eleverna i Lindängeskolan förbättrat sina betyg snabbast i Malmö.

Tre röster om seminariet

LENA SMIDFELT ROSQVIST – FORSKNINGSCHEF FÖR TRIVECTOR TRAFFIC

”Hur vi beskriver problem, planerar och fattar beslut – hur vi väljer livsstil – är vår viktigaste utmaning i omställningen till ett hållbart förhållningssätt. I det perspektivet är det viktigt att utmana de icke hållbara normer och paradigmer som vi lever med idag.

Jag är intresserad av förändringsprocesser som leder samhälle och individer till långsiktigt hållbar utveckling och fastnade för Hans Abrahamssons kommentarer kring att betrakta unga som ’human beings’ kontra ’human becomings’ och betydelsen av det för omställningen.”

WILHELM AST – NÄRINGS- OCH UTVICKLINGSUTVECKLARE, REGION SKÅNE

”Att inkludera alla medborgare är en av de viktigaste utmaningarna i arbetet med att planera och skapa ett socialt hållbart samhälle. Grunden till en sådan inkludering är möjlighet till jobb och bostad och därför är en jobbskapande tillväxt ofta mer hållbar.

Dagens samtal har gjort mig uppmärksam på att det finns stora värden att förverkliga genom innovationsprocesser som fokuserar på social hållbarhet. Genom att samverka kan ’aktörerna’ hitta nya sätt att skapa arbete och finansiering utan att hindras av stuprör och organisatoriska inlåsningar.”

TORSTEN HELANDER – STADSARKITEKT, ESLÖV KOMMUN

”I en komplex värld måste vi våga pröva enkla lösningar och utveckla vår förmåga att lyhört ta vara på den dynamik som finns. Vi måste också på ett nyfiskt sätt se och delta i den förändring vi lever i. Höja blicken och inte tro att saker löser sig av sig själva – eller genom planerarnas idéer.

En akademisk betraktelse av stora frågor är alltid berikande och idag var det Hans Abrahamsson som med en personlig vinkling visade världen från sin horisont. Jag tar också med mig Malmös goda exempel på konkret och idogt arbete med tillit, bonding och bridging i fält – liksom Marianne Docks betraktelse över att det komplexa inte nödvändigtvis måste vara komplicerat.”

Västsverige laddar för Götalandsbanan

I november samlades en rad aktörer i Västsverige till ett dialogseminarium om Götalandsbanans möjligheter och utmaningar. Hur kan det nya stråket stärka den regionala tillväxten och vilka vägar finns för samverkan, var frågorna för dagen.

Efter år av motstridiga besked och antydda löften ser Götalandsbanan ut att bli verklighet.

– Äntligen, konstaterade Birgitta Hellgren från Göteborgsregionens kommunalförbund i sitt inledningsanförande.

– En ny järnväg ger oss nya förutsättningar. Vi kommer att kunna knyta ihop kommuner och städer och skapa en stark tillväxtregion. Stråket skapar möjligheter för fler människor att lättare komma till arbeten, utbildning och kultur i området. Detta är ett stort samhällsbyggnadsprojekt med många delar, som kompletterar varandra.

Jonas Borglund, Borås kommun, Sara Distner, Trafikverket, projektledare för Götalandsbanan, Kenneth Fondén, Planchef i Mölnda, Saeid Erfan, planarkitekt i Bollebygds kommun

Planering kräver samverkan

Dialogseminariet i Göteborg var det första i den regionala seminarierieserie inom ramen för programmet *Samhällsplanering för näringslivsutveckling*, som Tillväxtverket i samarbete med Boverket anordnar hösten 2014 och våren 2015.

Seminarierna syftar till att knyta ihop regionalt tillväxtarbete med fysisk samhällsplanering.

– Ett konkurrenskraftigt näringsliv är en förutsättning för en stark regional utveckling, konstaterade Daniel Fahlander, Tillväxtverket. Samtidigt är planeringen av den fysiska miljön alltmer betydelsefull för näringslivets möjligheter att utvecklas.

Tillväxt kräver planering, planering kräver samverkan över sektorsgränser och mellan olika nivåer. En viktig förutsättning för samverkan är dialog.

Det är väsentligt att strategier inte motverkar varandra när en mångfald av aktörer med olika intressen och styrkepositioner har att ta ställning till en rad mer eller mindre kontroversiella frågor: Hur många järnvägsstationer ska finnas? Ska de ligga centralt eller utanför samhällena? Gäller det främst att stärka storstäderna eller de mellanstora städerna?

– Samverkan över gränser, mellan aktörer, över organisationsindelningar är inte bara en utmaning för det offentliga, sa Daniel André, Boverket. I takt med att bostadsmarknaden avreglerats har en stor del av initiativtagandet och finansieringen till byggprojekt övergått från kommunen till privata exploatörer. Med detta har det ömsesidiga beroendet mellan kommun och näringsliv ökat.

Dialog ger resultat

Mikael Stammering, utvecklingsdirektör i Region Skåne, delade med sig av sina erfarenheter från arbetet med Skånes regionala utvecklingsstrategi *Det öppna Skåne 2030*.

För att stärka Skånes attraktivitet och konkurrenskraft är det nödvändigt med hållbara fysiska strukturer, betonade han.

– Det handlar om att skapa attraktiva livsmiljöer bland annat genom att samplanera bebyggelse och infrastruktur. Vi satsar på samma sätt på arbetspendling. Mycket av den regionala planeringen bygger på fortsatt utveckling av kollektivtrafiken och på bättre järnvägar, bussvägar och cykelvägar. Attraktivitet kan också vara att på ett hållbart sätt nå sitt resmål.

Fakta

Den planerade Götalandsbanan är en höghastighetsbana från Stockholm till Göteborg med stationer bland annat i Linköping, Norrköping, Jönköping och Borås.

Syftet är snabbare resor mellan regionerna, smidigare arbetspendling och ökad tillgänglighet till Landvetter flygplats.

För att arbeta tillsammans med Trafikverkets planering av Götalandsbanan mellan Göteborg och Borås har Göteborgs Stad, Borås Stad, Mölndals Stad, Bollebygd kommun, Härryda kommun och Marks kommun, Göteborgsregionens kommunalförbund samt Boråsregionen/Sjuhärads kommunalförbund tecknat en gemensam avsikt att ta tillvara på de möjligheter som utbyggnaden ger för regionens tillväxt.

Utbyggnad av hela Götalandsbanan via Ulricehamn och Jönköping ger ytterligare utvecklingspotential. Arbetet sker brett tillsammans med andra aktörer i regionen som Swedavia och Västra Götalandsregionen.

Under hösten 2012 och våren 2013 träffade Region Skåne samtliga skånska kommuner, statliga myndigheter, universitet och högskolor samt representanter från den idéburna sektorn och näringslivet för att diskutera hur man tillsammans ska forma Skånes framtid. Förvisso en tidsödande process, menade Mikael Stammering. Men den lönar sig.

Det är genom dialog man hittar vägar att agera tillsammans och uppnå verkliga resultat. Alla behövs och alla kan bidra. Men att skapa en gemensam målbild och strategi kräver tid, prestigelöshet och förtroende.

– Det tar tid att bygga relationer, skapa tillit, formulera gemensamma mål och att bygga en beredskap för det oväntade. Det är viktigt att stärka det gemensamma och inte slåss mot varandra. Genom konsekvent och gemensamt agerande når man framgång.

Ingen utveckling utan samverkan

Malin Bosaeus, arkitekt från konsultbyrån WSP, fortsatte på temat samverkan i sin presentation av forskningsprojektet *Den attraktiva regionen*, ett treårigt forskningsprojekt som består av sex regionala pilotprojekt som samspelar med ett nationellt projekt.

Läs mer om [Den attraktiva regionen](#).

Projektet handlar om hur ett samspel kring transportsystem kan bidra till regional utveckling, miljöeffektiv rörlighet och social hållbarhet. Fokus ligger på planeringsprocessen och att framgångsrikt gå från ord till handling.

– Framgångsrika regioner kännetecknas allt mer av att arbetsmarknaden finns inom pendlingsavstånd, sa Malin Bosaeus. Det betyder att ingen enskild kommun kan bedriva utvecklingsplanering utan nära kontakt med grannkommuner och regionala företrädare,

Några slutsatser som kommit fram under projektpiloternas fördjupade och viktiga målbildsarbeten presenterades:

- målbilden är en manifestation av en process
- en projektledningsgrupp är nödvändig för att få arbetet gjort
- låt processen ta tid.

Läs också artikeln [Samordning är nyckelordet](#).

Tillväxtverket

Swedish Agency for Economic and Regional Growth

Tel 08-681 91 00

www.tillvaxtverket.se

**Tillväxtverket arbetar för att
stärka företagens konkurrenskraft.**